



Beslutningsforslag nr. **B 108**

Folketinget 2010-11

---

Fremsat den 1. april 2011 af Benny Engelbrecht (S), Ole Vagn Christensen (S), Mette Gjerskov (S), Per Husted (S) og Flemming Møller Mortensen (S)

## **Forslag til folketingsbeslutning** om en ny ansvarsfordeling for håndtering af elskrot

Folketinget pålægger regeringen at udforme en ny national ansvarsfordeling for håndtering af elskrot, der i overensstemmelse med producentansvaret og forureneren betaler-princip-

pet pålægger producenterne det fulde økonomiske ansvar for indsamlingen af elskrot fra borgerne.

## Bemærkninger til forslaget

### Formål

Forslaget har til formål at sikre en samfundsøkonomisk og miljømæssigt optimal indsamling af elskrot samt undgå, at dele af producenternes ansvar og omkostninger væltes over på kommunerne, affaldsselskaberne og i sidste ende borgerne. En ny ansvarsfordeling forventes ifølge Affaldsselskabernes sammenslutning, Renosam, at kunne spare kommunerne 40-60 mio. kr. årligt.

Konkret skal en ny ansvarsfordeling bevirke,

- at borgerne fortsat skal aflevere elskrot til den kommunale indsamlingsordning,
- at kommunerne har ansvaret for at indsamle elskrot fra borgerne, og
- at producenterne har det fulde økonomiske ansvar for indsamlingen af elskrot fra borgerne samt ansvaret for at hente alt det elskrot, kommunerne indsamler fra borgerne.

Endvidere mener forslagsstillerne, at forslaget vil løse den verserende traktatkrænkelssag, Kommissionen har anlagt mod Danmark og producenternes manglende finansiering af indsamlingen af elskrot.

### Baggrund

Kommuner og affaldsselskaber har i mange år indsamlet elskrot fra borgerne med stor succes. Det er en rigtig god løsning for borgerne, samfundsøkonomien og miljøet. I modsætning til, hvad der er tilfældet i andre EU-lande, stiller kommuner og affaldsselskaber i dag deres indsamlingslogistik til rådighed for producenterne uden betaling. Det har friholdt producenterne fra at skulle investere i en ny indsamlingsinfrastruktur og stillet producenterne i Danmark favorabelt i sammenligning med andre lande.

I praksis er den konkrete ansvarsfordeling mellem kommuner/affaldsselskaber og producenter i forhold til sortering, afhentning, indsamlingsmateriale m.v. dog uklar. Producenterne har i stigende grad væltet mange opgaver og omkostninger, som ellers er tiltænkt producenterne, jf. producentansvaret, over på kommuner, affaldsselskaber og i sidste ende borgerne.

Siden 2006 har elskrothåndteringen været reguleret, jf. den danske implementering af WEEE-direktivet (Waste Electrical and Electronic Equipment-Directive, 2002/96/EF). Som et resultat af direktivet er producenterne omfattet af producentansvaret, der har til formål at motivere producenterne til at udvikle mere miljøvenlige produkter samt øge genbrug, genindvinding og andre former for nyttiggørelse af elskrot. Det sker ved, at producenterne tilskyndes til at finansiere alle omkostningerne i relation til indsamlingen af elskrot fra husholdninger. I følge producentansvaret har producenterne således pligt til at tilbagetage elskrot og behandle det miljømæssigt forsvarligt. Dette sker i fuld overensstemmelse med forureneren betaler-princippet om, at virksomheder er ansvarlige for at håndtere den forurening, deres produkt risikerer at måtte forårsage.

Det er derfor ikke acceptabelt, at producenterne vælter opgaver og omkostninger over på kommunerne, som følge af de

eksisterende regler i Danmark og som følge af, at producenterne ikke lever op til deres ansvar, jf. producentansvaret og forureneren betaler-princippet.

Som eksempel på områder, hvor producenternes ansvar væltes over på kommunerne, kan nævnes:

- Sikring mod tyveri. Producenterne stiller krav om, at kommuner/affaldsselskaber skal betale for at beskytte producenternes værdier.
- Strenge sorteringskrav, der kræver ekstra mandskab og materiel.
- Elskrot, der ikke afhentes af producenterne som aftalt, hvilket medfører driftsproblemer på genbrugspladserne og tvinger pladserne til at investere i ekstra lagerkapacitet.
- Producenterne henter ikke elskrot i weekenderne, hvor der typisk indleveres mest elskrot.
- Genbrugspladserne modtager ikke indsamlingsbure og lign. fra producenterne, eller de er i dårlig stand, hvilket medfører driftsproblemer og farligt arbejdsmiljø.

På trods af at miljøministeren og Miljøstyrelsen gennem længere tid af kommuner og affaldsselskaber er blevet gjort opmærksom på problemet, blev der i april 2010 udstedt en revideret »elskrotbekendtgørelse«, der desværre understøtter den uheldige tendens. (Bekendtgørelse nr. 362 af 6. april 2010 om markedsføring af elektrisk og elektronisk udstyr samt håndtering af affald af elektrisk og elektronisk udstyr).

Såfremt situationen ikke ændres, vil kommuner og affaldsselskaber som en konsekvens af den øgede opgavebyrde være tvunget til at sætte affaldsgebyret op eller forringe servicen over for borgerne. Ingen af delene er ønskværdige. Samtidig er incitamentet for producenterne til at udvikle mere miljøvenlige produkter mindre, når omkostningerne ved indsamling væltes over på kommuner, affaldsselskaber og borgere. Da der er tale om håndtering af et miljø- og sundhedsfarligt affaldsprodukt, er situationen på ingen måde acceptabel og går stik imod princippet om, at forureneren betaler, hvilket traditionelt har været grundlaget for den danske affaldshåndtering og miljøpolitik.

### Implementering af WEEE i andre EU-lande

EU-direktivet om producentansvar for elskrot lader det være op til hver enkelt medlemsstat at afgøre, hvordan ansvar og finansiering af indsamlingen af elskrot fra borgerne skal fordeles. Danmark har som en af de eneste medlemsstater i EU besluttet, at de lokale myndigheder har det praktiske såvel som det økonomiske ansvar for indsamlingen af elskrot fra husholdningerne.

I 2007 identificerede en evaluering af WEEE-direktivet, igangsat af Kommissionen, Danmark som en medlemsstat, der i implementeringen af direktivet havde ignoreret den vigtige artikel 8, der pålægger producenterne finansieringsansvaret, jf. 2010-11, MPU alm. del – svar på spørgsmål 134. Samme evaluering slog ikke overraskende fast, at Danmark også i praksis har fritaget producenterne for det finansielle ansvar.

Kommissionen har efterfølgende anlagt en traktatkrænkelssag mod den danske regering, hvori det anføres, at man ikke

kan se, hvordan det i Danmark sikres, at en producent pålægges det finansielle ansvar, jf. 2010-11, MPU alm. del – svar på spørgsmål 135. Forslagsstillerne mener, at forslaget vil løse dette problem og bringe Danmark på linje med Kommissionens anvisninger og med andre lande i EU.

I en lang række af de andre medlemsstater pålægges producenterne at betale for hele eller dele af indsamlingen<sup>1)</sup>. I bl.a. Sverige, Spanien og Grækenland bærer producenterne således hele finansieringsansvaret, mens producenterne i lande som Frankrig, Østrig og Storbritannien er pålagt dele af finansieringen. I forhold til disse lande nyder producenterne i Danmark ekstraordinært favorable infrastrukturelle og ikke mindste økonomiske forhold.

#### *En ny ansvarsfordeling*

For at undgå fremtidige gebyrstigninger og forringet service for borgerne skal producenterne i overensstemmelse med producentansvaret og forureneren betaler-princippet samt i lighed med ansvarsfordelingen i mange andre EU-medlemsstater tillægges det fulde økonomiske ansvar for indsamlingen af elskrot fra borgerne i Danmark.

Det betyder, at der skal laves aftaler mellem producenterne og kommunerne, som kompenserer kommuner og affaldsselskaber for deres indsats. Forhandlingerne om disse aftaler kan med fordel faciliteres med Miljøstyrelsen som moderator.

Hvis parterne ikke er i stand til at nå til enighed om en aftale, træder en »nødaftale« i kraft. Den går ud på, at kommuner og affaldsselskaber lægger alt elskrot usorteret i samme container, som transporteres til et regionalt opsamlingssted, hvor det overtages af producenterne.

Borgerne vil fortsat skulle bruge det system, de er bekendt med, og som hidtil har resulteret i store mængder indsamlet elskrot. Kommunerne vil have ansvaret for at indsamle elskrottet fra borgerne, mens producenterne bærer det økonomiske ansvar samt ansvaret for at hente og behandle det elskrot, som kommunerne indsamler fra borgerne.

#### *Økonomi*

Forslaget forventes ikke at medføre udgifter for hverken stat eller kommuner. Tværtimod vil en effektiv implementering af den foreslåede ansvarsfordeling kunne medføre besparelser for kommunerne, da de vil blive kompenseret fuldt ud for deres indsamlingsindsats. En besparelse, der i sidste ende vil kunne komme borgerne til gode i form af et reduceret affaldsgebyr. Affaldsselskabernes sammenslutning, Renosam, vurderer, at den kommunale indsamlingsindsats koster kommunerne 40-60 mio. kr. årligt.

<sup>1)</sup> DG ENV. The Producer Responsibility Principle of the WEEE Directive: Final Report. Ökopol, iiee, RPA, 2007.

*Skriftlig fremsættelse***Benny Engelbrecht (S):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

*Forslag til folketingsbeslutning om en ny ansvarsfordeling for håndtering af elskrot.*

(Beslutningsforslag nr. B 108)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.